

Pol, klasa i kraljica Engleske

Aileen O'Carroll

1992.

Sadržaj

Silovanje i "krivica"	3
Polijski čas za žene	4
Globalni forum egoistkinja i gazdarica	4
Odvojeno organizovanje?	5

Tek je od Francuske revolucije 1798. počelo da se prihvata da su svi ljudi rođeni jednaki. Do tada se takav koncept odbacivao kao protivan religiji i “prirodnom poretku”. Najveći broj moralnih normi, pravila i prava za koje društvo pretpostavlja da su konstantna, zapravo su fluidna. Tek je u poslednjih nekoliko decenija ideja jednakosti proširena da uključi i žene.

Iako žene i dalje zauzimaju sekundarni status, ideja žene kao građanke drugog reda počinje da gubi tlo pod nogama. Samo menjanje stavova neće dovesti do oslobođenja žena (u današnjem društvu zapravo nisu svi muškarci jednaku, iako više nema jakog ideološkog protivljenja ideji jednakosti). Pa ipak, oslobađanje žena iz okova seksizma jača nas za borbu za oslobođenje žena.

Međutim, nakon svega rečenog, zašto žene nisu aktivnije u politici, u lokalnim grupama, u kampanjama? Šta je to što ih zadržava? Anarhistkinje/i veruju da je osnovni problem sa kojima se žene suočavaju klasno društvo. Međutim, tu osnovu prekrivaju seksističke ideje. Ta ideologija služi jačanju i opravdavanju inferiornog statusa žena. Kako to funkcioniše? Kako uspeva to da postigne?

Danas je lako potceniti efekat uslovljavanja koje postoji. Uslovljavanja koje nam kaže da već na samom početku nemamo nikakva prava da se takmičimo na ravnopravnoj osnovi. Mnogo je dokaza da se to dešava, npr. nalazi skorašnjeg istraživanja srednjoškolske dece ukazuju da devojčice imaju mnogo lošiju sliku o sebi nego dečaci istih godina. Novije studije američkih školskih razreda pokazuju da kada devojčice odgovore drugačije od očekivanog, najverovatnije će biti ućutkane, dok će dečaci najčešće biti hvaljeni za pokazivanje inteligencije ili inicijative. S tim u vidu, nije iznenađujuće što su u starijim razredima devojčice retko govorile, osim ako su direktno upitane, dok su dečaci često pričali ili započinjali razgovor sa nastavnicama/ima.

Silovanje i “krivica”

Istraživanja na polju seksualnog uznemiravanja pokazala su da ljudi imaju teškoće u saznavanju koje vrste ponašanja predstavljaju uznemiravanje. Žene nisu sigurne šta su njihova prava, nisu sigurne koliki nivo uznemiravanja društvo od njih očekuje da prihvate. U skorašnjem intervjuu predstavnicica Centra za žrtve silovanja, iz Dablina, ukazala je da su – u njenom iskustvu – sve žene koje je videla osećale krivicu na neki način, sve do stare penzionerke koja je silovana u svojoj kući. Zaista, ovo teško da iznenađuje ako se ima u vidu način izveštavanja sa suđenja silovateljima, kao što je bilo u slučaju Kenedi ove godine.

Od tri zločina nad ženama, jedan je iz domena porodičnog nasilja. Pa ipak, ovim se problemima daje nizak prioritet. Centri za žrtve silovanja su pred stalnom pretnjom zatvaranja usled nedostatka finansijskih sredstava. Tokom prva četiri meseca 1990. godine *Gardai* centar je primio 1 568 poziva za pomoć u situacijama nasilja u porodici (a sve/i ekspertkinje/i smatraju da je samo mali broj takvih zločina uopšte prijavljen). Organizacija koja pomaže ženama koje pobegnu od nasilnika ima samo 16% prostora koji joj je potreban.

Radnice/i u ovoj organizaciji u Dublinu kažu da se nedeljno prosečno između četiri i sedam porodica odbije, dok još oko 60 drugih žena telefonom traži savet. Na naš niski status u društvu ne ukazuje samo obim nasilja nad nama, već i potpuna nezainteresovanost koju prema ovom problemu pokazuju vlada i društvo u celini.

Polijski čas za žene

Iako je najveći broj silovanja izvršio neko koga žena poznaje (92% žena koje su u Irskoj silovane poznavale su napadača), policijska propaganda je i dalje usmerena na zastrašivanje žena kako bi same sebi uvele noćni policijski čas. Čak i kada statistike pokazuju da je u većoj opasnosti kod kuće! Primorane smo da živimo ograničene živote. Nemamo slobodu kretanja čak ni u sopstvenim kvartovima. Oduzeta nam je kontrola nad sopstvenim telima. Najgore od svega – govori nam se kako bi trebalo da izgledamo i da se ponašamo.

Ženama se uvek skreće pažnja da su na neki način inferiorne. Takvo stanje je simptom položaja koji žena zauzima u društvu, ne uzrok – već simptom sa dalekosežnim efektima. Učimo šta je pravilo preko onoga što se smatra prihvatljivim ponašanjem u svetu oko nas. Mediji – bilo da je u pitanju TV, filmska industrija ili pop muzika – zauzimaju vrlo uticajnu i dominantnu poziciju. Kada sledeći put budeš gledala/o MTV ili otišla/o u bioskop pokušaj da izbrojiš koliko si puta videla/o da je žena predstavljena kao ličnost sa svojim pravima, a ne kao privezak. Za to ti neće trebati više prstiju nego što imaš na obe ruke.

Najveći broj ženskih časopisa još uvek se bavi lepotom, modom i uređivanjem stanova. Članci o zaposlenim ženama su skoro isključivo namenjeni ekspertkinjama i direktorkama. Oni ne predstavljaju realnost koju najveći broj žena doživljava. *Company* magazin (jun 1991.) pita: "Plašite li se uspeha? Uspeh u karijeri može biti brz i vrlo uzbudljiv, ali može biti praćen ogromnim strahom". U članku se tvrdi da ćemo uspeli u svetu karijere samo ako same sebe ne sputavamo. Za većinu nas, istina je to da našu poziciju kao slabo plaćenih radnica određuje nedostatak ustanova za brigu o deci i prilika za posao, a ne nedostatak samopouzdanja.

Globalni forum egoistkinja i gazdarica

Nažalost, veliki deo ženskog pokreta radi upravo istu stvar. Dablin je nedavno ugostio Globalni forum žena, 1990. godine. Po ceni od 180 funti unapred, forum je bio posvećen "vizijama liderstva". Prisustvovala su "političke, umetničke i naučne liderke ili istaknute žene iz međunarodnog vrha ženskog pokreta". U brošuri koja je reklamirala konferenciju pisalo je da je „predsednica Nikaragve žena“.

Pa šta! Isto su i kraljica Engleske i Margaret Tačer. Ne vidim da su stvari mnogo bolje za naše "sestre" preko okeana ili one u Nikaragvi. Izbor Meri Robinson nije doneo nikakvu primetnu promenu ni za "sestre" kod nas.

Zaključak konferencije, poruka koju šalju slabo plaćenim, polu-zaposlenim radnicama i nezaposlenim, je da je potrebna 40%-tna zastupljenost žena na svim nivoima. Najvećim delom, poruka nam kaže da dignemo dupe, da ugrabimo priliku, da je jedina stvar koja nas sprečava – mi same. Klasa nije uračunata.

Velika je provalija između onoga što se smatra da bi žene trebalo da budu i onoga što jesmo, između onog što se od nas očekuje da postignemo i onog što možemo. Neuspeh u postizanju života u skladu sa idealom pripisuje se nama kao krivica, a ne vrsti društva u kojem živimo. Iz tog razloga ženama je naročito teško da govore u javnosti. Najčešće imamo manje samopouzdanja zato što ustajanjem reagujemo protiv uslovljavanja koje nam govori da bi trebalo da sednemo.

Odvojeno organizovanje?

Žene se konstantno uslovljavaju da misle da nemamo pravo na mišljenje, da budemo politički aktivne, da govorimo. Ponekad je prvi korak protiv ovakvog uslovljavanja organizovanje odvojeno od muškaraca. Ovo je delom zbog toga što muškarci, budući samopouzdaniji i samouvereniji, imaju tendenciju da dominiraju diskusijama. Ili čak jednostavnije – zbog toga što neke žene smatraju da će one, kada su muškarci prisutni, verovatno preuzeti tihu ulogu, i prepustiti raspravu njima.

U takvim uslovima, zajedničko organizovanje žena predstavlja delo osnaživanja. To je pozitivan odgovor na uslovljavanje od strane društva. Njegova uloga je da omogući ženama da učestvuju ravnopravno sa muškarcima. To bi trebalo da se smatra privremenim, ali neophodnim korakom, a ne kao samo sebi cilj.

Međutim, problemi se pojavljuju kada se sa ovim ode i dalje, i kada žene počnu da se bore odvojeno. To muškarce identifikuje kao koren problema, što oni nisu. Takođe, to izoluje muškarce od borbe, iako je očigledno da je potrebno da radimo zajedno da bismo promenile/i društvo.

Unutar mnogih sindikata i Britanske laburističke partije postoje isključivo ženske konferencije. Problem sa ovim je što se pitanja od značaja za žene prenose na ove konferencije, što je način da se ova pitanja izbegnu ili zaborave. Silovanje je žensko pitanje – time će se baviti ženska konferencija, kontracepcija je žensko pitanje – ostavljamo to ženskoj konferenciji, itd.

Na taj način se muškarci retko susreću sa ovim problemima, retko moraju da se pozabave njima, i ne uzrujavaju se. Stoga, iako zastupamo pravo žena da se odvojeno sastaju, mislimo da je za svaku organizaciju, svaku kampanju, od presudnog značaja da žene predstave svoje rasprave celom skupu ljudi, da njihovi argumenti prevagnu, i da se bore kao celina. Taktički, to je jedini način da se proširi borba, a zatim pobedi u borbi za oslobođenje žena.

Danas je za nas situacija nešto bolja. Uklonjena su mnoga institucionalizovana ugnjetavanja, kao što su okovi braka i imovinski zakoni. Često su umesto toga donesene uredbe o jednakim platama i sistemu kvota. Pa ipak, iako su se stvari na papiru promenile, još uvek se nalazimo u klasnom društvu. Dokle god je tako, većina nas neće imati jednak pristup radnim mestima i ostalom. Dokle god nam se uskraćuje ekonomska jednakost, društvo će nastaviti da izmišlja moral i tzv. "prirodne zakone", kako bi opravdalo način na koji nas tretira. Boreći se protiv ovog simptoma, seksizma u društvu, bićemo u boljoj poziciji da se borimo sa glavnim uzrokom. Boreći se protiv kapitalizma, borimo se za oslobođenje žena.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Aileen O'Carroll
Pol, klasa i kraljica Engleske
1992.

Aileen O'Carroll, Sex, Class and the Queen of England, Workers Control No 36. 1992;
<http://flag.blackened.net/revolt/wsm/women.html> (poslednji put pristupljeno 20. maja 2012.)
Prevod: Zluradi Paradi, 2005. (doradjeno izdanje 2008.)

anarhisticka-biblioteka.net